

Výstava v Národním muzeu představí vítězná díla XVIII. trienále umělecké knižní vazby

21.4.2026 - | Národní muzeum

Národní muzeum otevírá 21. dubna 2026 ve své Historické budově výstavu XVIII. trienále umělecké knižní vazby, která představuje vítězná díla stejnojmenné soutěže konané v roce 2025. Tradiční soutěžní přehlídku organizuje Společenstvo českých knihařů a instalace v Národním muzeu je vyvrcholením putovní výstavy, která byla zahájena v loňském roce v Třebíči.

Trienále umělecké knižní vazby navazuje na bohatou historii českého knihařského řemesla a její kořeny sahají až do konce 19. století. Od svého oficiálního vzniku v roce 1973 se soutěž stala nejprestižnější platformou, kde tvůrci poměřují své síly, prezentují nové technologické postupy a propojují řemeslo s volným uměním. Hlavním autorem XVIII. ročníku je Společenstvo českých knihařů a jeho předseda Ivan Kopáček.

Hlavní prostor výstavy je věnován 11 oceněným knižním vazbám, čtyři ceny udělila odborná mezinárodní komise Trienále, které předsedá zástupce Národního muzea. I proto jednu cenu udělila Knihovna Národního muzea. Tyto práce reprezentují přední tvorbu současné knižní vazby, a to jak v oblasti tradičních technik, tak inovativních postupů a autorských konceptů. V návaznosti na ceny, nesoucí jména po významných osobnostech české knižní vazby, jsou ve výstavě prezentovány práce Jindřicha Svobody, Otty Blažka, Jiřího Hadlače a dalších významných knihařů. Ukázky jejich vazeb a autorských knih demonstrují unikátní přínos těchto mistrů oboru – od moderního využití tradičních technik, jako je slepotisk, zlacení či řezání do kůže, až po inovativní přístupy a originální autorské knihy.

Výstava vznikla díky spolupráci institucí a soukromé sbírky. Součástí výstavy je také prezentace knihařského náčiní a materiálů používaných pro slepotisk, zlacení a řezání do kůže, včetně filet, tlačítek, rolen, pozlacovačského polštáře, nože a plátkového zlata, hladítek, nástrojů pro tepanou výzdobu či telecích usní.

Neoceněné soutěžní vazby jsou návštěvníkům představeny formou projekce, která doplňuje celkový pohled na rozsah soutěžní tvorby. Výstava také nabídne bohatý doprovodný program určený studentům knihařských škol a příbuzných oborů, ale i zájemcům z řad široké veřejnosti prostřednictvím workshopů, přednášek a komentovaných prohlídek, které přiblíží historii i současnost knihařského řemesla.

Udělené ceny

Cena Jindřicha Svobody za výjimečně kvalitní kolekci uměleckých knižních vazeb

Helena Klinderová

Ivan Kopáček

Cena Jiřího Hadlače za autorskou knihu, knižní objekt

Lubomír Krupka/cena udělena za vazbu knihy Citáty – Josef Čapek

Cena Otty Blažka za výborně řemeslně zpracovanou knihu nejlépe odpovídající obsahu

Kateřina Stašová/cena udělena za vazbu knihy Židovský hřbitov – Vítězslav Nezval

Cena Knihovny Národního muzea

Eliška Čabalová/cena udělena za vazbu knihy Jezero – Raymond D. Bradbury

Čestné uznání za návrh knižní vazby nejlépe odpovídající obsahu knihy

Lubomír Krupka/cena udělena za vazbu knihy Skřítek v láhvi – R. L. Stevenson

K udělovaným cenám

Cena Jindřicha Svobody

Odkaz mistra Jindřicha Svobody dodnes žije v rámci prestižního Trienále umělecké knižní vazby, kde je po něm pojmenována jedna z cen. Toto ocenění se uděluje za výjimečně kvalitní soubor vazeb, jenž přímo reflektují mistrovu preciznost, hlubokou znalost technologií a nekompromisní kvalitu práce, která po celou kariéru definovala jeho tvorbu.

Cena Otty Blažka

Na počest jednoho z největších mistrů české knižní vazby je na Trienále umělecké knižní vazby vyhlašována Cena Otty Blažka. Ocenění získává autor za vynikající řemeslné provedení vazby, která vykazuje mimořádnou harmonii s obsahem knihy. Cena přímo reflektuje Blažkovu schopnost spojit virtuózní techniku zlacení a slepotisku s vytríbeným výtvarným citem.

Cena Vítězslava Prágra

Vítězslav Prágr byl klíčovou postavou české knižní kultury. Ač inženýr, zásadně ovlivnil komunitu bibliofilů a knihařů. Roku 1995 založil nakladatelství ARCUS, kde začal vydávat čtvrtletně Knihařský bulletin, který se stal platformou pro sdílení informací o historii, technologiích, osobnostech a výstavách knižní vazby.

Cena Jiřího Hadlače

Na počest mimořádného odkazu a vizionářského díla tohoto brněnského tvůrce je v rámci Trienále umělecké knižní vazby pravidelně udělována Cena Jiřího Hadlače. Toto prestižní ocenění je určeno pro nejpozoruhodnější autorskou knihu či knižní objekt, tedy kategorie, které Jiří Hadlač svou experimentální tvorbou v českém prostředí definoval a povýšil na svébytnou formu volného umění. Cena symbolicky připomíná jeho schopnost transformovat knihu z pouhého literárního nosiče v unikátní prostorový artefakt.

Výstava XVIII. trienále umělecké knižní vazby bude v Historické budově Národního muzea otevřena do 30. srpna 2026.

<https://www.nm.cz/media/tiskove-zpravy/vystava-v-narodnim-muzeu-predstavi-vitezna-dila-xviii-trienale-umelecke-knizni-vazby>